

Skatteministeriet

17. maj 2021
J.nr. 2020 - 9251

Til Folketinget – Skatteudvalget

Vedrørende L 221 - Forslag til Lov om ændring af tobaksafgiftsloven (Skærpede krav til og styrket kontrol med handel og opbevaring af tobak).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 10 af 12. maj 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Louise Schack Elholm (V).

Morten Bødskov

/ Jeanette Rose Hansen

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvorfor det foreslås at afskaffe loftet for mængden af stempelmærker, som en producent kan købe, når det ifølge ministeren i november 2019 var afgørende at have en værnsregel med et loft som sikrer, ”at forhøjelserne får virkning så tæt på forhøjelsestidspunktet som muligt”?

Svar

Med den eksisterende værnsregel – de såkaldte hamstringsregler – som der spørges til, kan tobaksvirksomhederne i perioden op til afgiftsforhøjelsen kun købe 5 pct. flere stempelmærker til gammel afgift, end de normalt ville kunne købe i en periode på samme længde. Med værnsreglen lægges der altså et loft over tobaksvirksomhedernes køb af stempelmærker til gammel afgift.

Værnsreglen blev vedtaget sammen med afgiftsforhøjelserne på tobak og skulle sikre, at afgiftsforhøjelserne slog hurtigt igennem i detailhandlen. Samme type værnsregel har været anvendt ved tidligere afgiftsforhøjelser, hvor reglen har virket efter hensigten. Ved tidligere afgiftsforhøjelser har tobaksvirksomhederne dog kunnet købe 20 pct. flere stempelmærker, end de normalt ville købe i en periode af samme længde. Værnsreglen blev altså skærpet væsentligt ved denne afgiftsforhøjelse, fordi der var tale om meget store afgiftstigninger pr. 1. april 2020 og 1. januar 2022.

Referenceperioden for virksomhedens køb af stempelmærker, dvs. den periode, som lægges til grund for opgørelsen af, til hvor mange styk cigaretter eller kilogram røgtobak en virksomhed normalt ville købe stempelmærker til, ligger bagud i tid. Referenceperioden for så vidt angår den eksisterende værnsregel er som udgangspunkt 1. halvår af 2019. Man ser altså på den enkelte virksomheds køb af stempelmærker i en tidligere periode og lægger 5 pct. oveni for at fastslå loftet over tobaksvirksomhedens køb af stempelmærker til gammel afgift frem mod den kommende afgiftsforhøjelse den 1. januar 2022.

Ved tidligere afgiftsforhøjelser har sådanne hamstringsregler virket efter hensigten, dels fordi hamstringsreglerne som nævnt var lempeligere – tobaksvirksomhederne kunne købe 20 pct. i stedet for 5 pct. mere end normalt – dels fordi markedsandelene var relativt stabile.

Siden den seneste afgiftsforhøjelse den 1. april 2020 har markedsandelene mellem cigaretproducenterne imidlertid ændret sig markant. Det medfører, at nogle virksomheder ikke vil kunne imødekomme den reelle forbrugerefterspørgsel i 2021, fordi grænsen for, til hvor mange styk cigaretter eller kilogram røgtobak en virksomhed må købe stempelmærker frem mod afgiftsforhøjelsen den 1. januar 2022, er så lave. Det vil være tilfældet for virksomheder, der siden referenceperioden har opnået en større markedsandel. Virksomheder, der har bevaret eller tabt markedsandele i forhold til referenceperioden, vil derimod fortsat kunne imødekomme den reelle forbrugerefterspørgsel med varer, som der alene er betalt afgift af efter de lavere satser, som var gældende før 1. januar 2022. Virksomheder, der har tabt markedsandele, ville således selv med en hamstringsregel kunne

hamstre stempelmærker med lav afgift, som vil kunne være på markedet i en længere periode.

Vi står derfor i en ny situation, og det er på baggrund af ændringerne i markedet, Skatteministeriets opfattelse, at hamstringsreglerne vil have en konkurrenceforvridende effekt, som vurderes at være i strid med konkurrencereglerne. Det er ikke hensigten at påvirke konkurrencen mellem cigaretproducenterne, da cigaretter er lige usunde, uanset om det er den ene eller den anden producent, der sælger dem.

Lovforslaget har til formål at sikre, at der kun i en begrænset periode efter en afgiftshøjelse kan købes cigaretter med gammel - og dermed lavere - afgift. Formålet opnås ved den foreslåede "clean market" regel og de skærpede sanktionsmuligheder, som gerne skulle sikre, at der ikke sælges cigaretter med gammel afgift i butikkerne efter den 1. april 2022. De eksisterende regler mod hamstring vil derfor blive overflødiggjort af reglerne om "clean market". På den baggrund foreslås det i lovforslaget, at de eksisterende regler mod hamstring af cigaretter og røgtobak ophæves.